

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XVI):
Sfânta mea copilărie! - Mă adormiau poveștile dela gura sobii –
- cel mai măreț local școlar românesc din Transilvania!

șagunism - tribunism

Mă adormiau poveștile dela gura sobii ...

Cuprinde-mă la sânul tău, natură!
Mi-e inima, sărmana, ostenită.
- La tine fuge mintea pocăită
Și te slăvește păcătoasa gură ...

Toți copiii
familiei
Goga au
frecventat
„cel mai
măreț
local școlar
românesc din
Transilvania”

Rând pe rând îmi înviară
Năzuințe frânte'n două,
Dela satul de sub munte
Până'n lumea asta nouă...

album

Ion Miclea

Casa natală

Tempora mutantur

Mi-a bătut un moș la poartă

pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

În suplimentul „Tribuna Literară” la „Tribuna” nrul 47(1901), am descoperit articolul lui Octavian Goga „Tempora mutantur”. Reproducem partea I-a: «... I.Uite e mult de atunci. Mă adormiau poveștile dela gura sobii. Eram copil vesel: fugiam dintr'un colț de uliță până în altul cu Ghiță, feciorul vecinului și ne jucam „de-a caii”. Mâncam la mere verzi primăvara și râdeam când ne spunea buna: Nu mai mânca, dragă, că dai în inimă rea. Noi râdeam, fugeam și așteptam fetele de seama noastră, după gardul lui Ghiță, înarmați cu nuiua de mestecăn să le batem, ori își învăluia Ghiță mâna în poala cămeșii și scotea urzici cu rădăcină, chemam pe Firuța, să-i dăm cireșe, și-o ardeam cu urzica peste picioare ... Firuța plângea. „Lasă că vă spui eu mării”. Eu râdeam: „Spune-mă, că nu-'mi pasă, doar' tata-i domn și mă duce la școală la oraș. La tata nu-i pasă de voi”. Când da cânepa făceam „balți” la bice și mergeam înaintea vacilor; ne luam la bătaie cu copii. Când mă lovia cu biciul alt băiat și mă râdea că-s domnișor, mă podideau lacrămile:

- Doar' tată-to n'o fost la școală măi. Lasă că treci tu pe lângă noi. Și fugeam acasă.
- Mamă, Pantilie m'o bătut.
- Lasă, dragul mării, că-i spunem noi pe Pantilie la mamă-sa. Culcă-te dragul mării.
- Da, mamă, povestea aia, când s'o suit feciorul lui Împăratu-Roșu pe scară.

- Las-o dragul mamei. Culcă-te.

- Când s'o suit pe scară în cer la Ileana Cosânzeana.

- Culcă-te dragă. Roagă-te mai ântâiu, c'apoi ți-o spui.

Eu îmi împreunam mâinile și începeam: Tatăl nostru ... Pe la mijloc mă încurcam: „*Fie împărăția ta, vie voea ta*”.

- Zi dela început, dragă, - și îl ziceam bine a doua-oară-

După-ce mă închinam începeam din nou: „Mamă știi când i-a dat Ileana măruțului Ghiocel”,

- Mai zi, dragul mamei și - Născătoare, că ți-o spun apoi.

- Spui? Spun.

- Preasfântă Născătoare ... Amin. Și o ziceam rugăciunea până la capăt.

- Așa, dragu mamei. Împăratu-Roșu avea în colțul grădinii un plop mare - mare. Și-i suna frunza seara când o bătea vântul și s'auziau cântece și jucau frumoasele în jurul lui. Pe plopul ăsta s'o suit Ghiocel la Ileana Cosânzeana cu părul de aur ...

- Da frumoasă era Ileana Cosânzeana, mamă? – și mă sguleam sub plapomă ca un ghem.

- Frumoasă, dragul mamei. Eu stam cu buzele întredeschise, cu pleoapele grele de somn.

- Mai frumoasă era Ileana, ca d-ta, mamă, când mergi la biserică?

- Mai, dragă.

Și mă netezia mama zîmbind.

- Mai spune, mamă!

- Și o mers Ghiocel multă vreme. Și-o văzut un măr cu frunzele de argint și cu merele de aur...

- Pleoapele mi-se lăsau grele. Adurmiam cu buzele strînse.

Prin capul aninat ușor de perne mi-se strecura gândul: „Ileana era mai frumoasă, ca mama când se duce la biserică”. Durmiam. * - Așa'mi erai pe-atunci, Clara! ... Te chema: Ileana ...».

Amintirile copilăriei din Rășinari l-au urmărit pe Octavian Goga toată viața, oriunde l-au dus pașii. O poezie simplă dezvăluie toate gândurile marelui poet, când „**Mi-a bătut un moș la poartă ...**”; reproducem poezia cu același nume, apărută în „**Luceafărul**” nr. 1/1 ian. 1909: «**Mi-a bătut un moș la poartă./ Biet țaran cu țundra sură./ Îl lătrau departe câinii/ Când să-mi vie'n bătătură./ Cu sfiata lui senină/ Mi-a trecut cucernic pragul./ Ca un soi din altă lume./ Zâmbitor venea moșneagul .../ Câte nu ne povestirăm/ Stând alătura la masă? .../ Sfânta mea copilărie/ Mi-a venit cu el în casă .../ Rând pe rând îmi înviară/ Năzuințe frânte'n două./ Dela satul de sub munte/ Până'n lumea asta nouă./ Murmură încet în barbă./ Se trudea să mă'nțeleagă./ Sta pe gânduri dus bătrânul/ Când i-am spus povestea'ntrăgă .../ Mi-a plecat cu ochii umezi/ De amara'nvățătură:/ - N'o mai spune nimănuia./ Biet moșneag cu țundra sură! ... *Octavian Goga***».

Tot în revista „*Luceafărul*” (nr. 3/1909) apărea un „*Sonet*” în care poetul își mărturisea iubirea pentru natura meleagurilor natale: «**Cuprinde-mă la sânul tău, natură!**/ Mi-e inima, sărmana, ostenită./ - La tine fuge mintea pocăită/ Și te slăvește păcătoasa gură/ Încinsă e pădurea adormită/ De-amurgul blând c'o cingătoare sură./ Eu în desișul foilor de mură/ Îmi plâng viața prea curând trăită./ Covoarele de frunză'nrouată/ Par un șirag de mii de patrafire./ Ce cad încet pe fruntea'ngândurată./ Eu stau supus și gem în spovedire:/ - Tu n'ai atâtea frunze niciodată/ Câte greșeli a mea păcătuire!” ... *Octavian Goga*». Toți copiii familiei Goga au frecventat școala din Rășinari. Încă de la ridicarea noului edificiu al școlii, în 1835, a fost considerat „**cel mai mareș local școlar românesc din Transilvania**”. Despre evoluția

acestui edificiu școlar și sacrificiile rășinărenilor pentru a avea școala lor, ne relatează istoricul Contantin Popa, în lucrarea „**Rășinari, Istoria și civilizația unui sat din Mărginimea Sibiului**”: «Ridicarea clădirii a început în 1835 pe terenul cumpărat de la preotul Aleman Popovici, economistul Aleman Bucurel (de la fiecare câte o curte) și Bucur Albu (proprietar al unei grădini), folosindu-se cărămida lucrată în partea de jos a satului, prin munca tuturor locuitorilor, cu brațele și atelaje, pe cheltuiala comunei. Noul edificiu, monumental și impunător, cu parter și etaj, care cuprindea cinci săli de clasă și mai multe odăi în care locuiau dascălii, a fost sfințit în 13 noiembrie 1837 de către episcopul ortodox Vasile Moga, asistat de protopopul Vasile Fulea și preoții locali Petru Brote, Vasile Popovici, Daniil Popovici (Savavici), Iacob Izdrailă și Ioan Izdrailă. Cu acest prilej a fost sfințit ca **preot Ioan Bratu** (n.r. tatăl mamei poetului, Aurelia Bratu). ... La 1850 „școala nouă” a fost considerabil mărită: șase săli de clasă, birou pentru director, încăpere pentru bibliotecă, sală pentru Consiliul parohial, odaie pentru pedel (omul de serviciu) și trei camere în care funcționa Primăria. La mai puțin de un deceniu și jumătate de la extindere, în 1864, i s-au făcut lucrări radicale de reparații. Spațiile de școlarizare au sporit în 1890 prin eliberarea celor trei încăperi folosite de Primărie. La 23 mai 1904 au început lucrările de renovare și readaptare pe baza devizului și planurilor întocmite de inginerul H. Eder din Sibiu, executate sub conducerea antreprenorului Gustav Jabletzky, lucrări încheiate în toamna aceluiași an. Costul lor s-a ridicat la suma de 35.647 coroane, suportată din bugetul comunei. Școala dispunea acum de 8 săli de clasă, o sală mare de festivități și examene, sala de ședințe pentru Comitetul parohial, biroul directorului, biblioteca, cancelarie și cameră pentru pedel».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xvi-sfanta-mea-copilarie-ma-adormiau-povestile-dela-gura-sobii-cel-mai-maret-local-scolar-romanesc-din-transilvania-157869.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XVI): Sfânta mea copilărie! - Mă adormiau poveștile dela gura sobii - cel mai mareț local școlar românesc din Transilvania!

Marius HALMAGHI 20.04.2021 22:06 947 vizualizari 1 comentariu

În: *Tribuna*, 20 aprilie 2021